

Ο πολεμικός χορός στη Μάχη της Κρήτης, ο Αβοριγίνας που έσωσαν οι Κρήτες και η μυστηριακή τελετή στους ελαιώνες του νησιού

Μια εκπληκτική ιστορία που ξεκινά από τις μέρες της Μάχης της Κρήτης

Στον κρητικό ελαιώνα κοντά στα Τσικαλαριά, που μοιάζει να έχει μερικές ελιές από την αρχαιότητα, εξελίσσεται μια παράξενη, μυστηριακή τελετή. Μια ομάδα ανθρώπων καίει φύλλα ευκάλυπτου, σε μια παραδοσιακή τελετή εξαγνισμού, ώστε να καθαρίσει το μέρος από όλα τα κακά και παράλληλα να κληθούν τα πνεύματα των ανθρώπων που έπεσαν σε μια από τις τελευταίες, πολύνεκρες, συγκρούσεις της Μάχης της Κρήτης. Η ομάδα των ανθρώπων έχει έλθει από πολύ μακριά, από την Αυστραλία. Είναι Αβοριγίνες, αυτόχθονες δηλαδή της Αυστραλίας, οι πρόγονοι των οποίων - πιθανώς και οι ίδιοι σήμερα - δεν είχαν την καλύτερη αντιμετώπιση από τους λευκούς της περιοχής.

Επικεφαλής της ομάδας είναι μια ηλικιωμένη κυρία, η Gleda Humes, μεγαλύτερη κόρη του Αβοριγίνα στρατιώτη, Reg Saunders, που πολέμησε στη Μάχη της Κρήτης υπερασπιζόμενος το νησί, ως μέλος των Anzacs, των δυνάμεων, δηλαδή, της Αυστραλίας και της Νέας Ζηλανδίας. Μετά την πτώση της Κρήτης στα χέρια των δυνάμεων του Χίτλερ, ο Reg Saunders δεν κατάφερε να διαφύγει με τις υπόλοιπες δυνάμεις και σώθηκε από τους Κρητικούς, που τον έκρυβαν για ένα χρόνο.

Η κόρη του Αβοριγίνα στρατιώτη Reg Saunders, Glenda Humes (δεξιά) μαζί με την κόρη του στρατιώτη των Μαορί, Hemi Hemara Aourouiri, Ruby Mill, στον κρητικό ελαιώνα, στα Τσικαλαριά. Φωτογραφία Michael Sweet

Η κόρη του Αβοριγίνα στρατιώτη Reg Saunders, Glenda Humes (δεξιά) μαζί με την κόρη του στρατιώτη των Μαορί, Hemi Hemara Aourouiri, Ruby Mill, στον κρητικό ελαιώνα, στα Τσικαλαριά. Φωτογραφία Michael Sweet

Η παρέα των Αβοριγίνων που κάνει την τελετή στον κρητικό ελαιώνα ήλθε να τιμήσει τη μνήμη του Reg και των συμπολεμιστών του, αλλά και να εκφράσει τις ευχαριστίες στους ντόπιους για τη βοήθεια στον στρατιώτη, ο οποίος όταν αργότερα επέστρεψε στην Αυστραλία, δεν βρήκε την αντίστοιχη αλληλεγγύη και αναγνώριση από το κράτος αλλά και την κοινωνία, όπως περιγράφουν οι άνθρωποι του.

Μαζί με την μεγαλύτερη κόρη του Αβοριγίνα στρατιώτη, την Gleda Humes, είναι

οι αδελφές της, Judith και Dorothy, μέλη των οικογενειών της ανάμεσα στα οποία τα μικρά της εγγόνια, που έρχονται για να ζήσουν αυτό το ταξίδι μνήμης. Στην παρέα είναι και απόγονοι άλλων στρατιωτών των Anzacs, όπως η Ruby Mill, ο πατέρας της οποίας, Hemi Hemara Aourouiri, επίσης αυτόχθονας από τους Μαορί της Νέας Ζηλανδίας, πέθανε από τα τραύματά του, όταν αργότερα, μετά την Κρήτη, πολέμησε στο Ελ Αλαμείν. Η ομάδα των ανθρώπων που έρχεται από πολύ μακριά και συνοδεύεται από τον ιστορικό Monty Soutar, βρήκε και Κρητικούς της περιοχής που τη συνοδεύουν σ' αυτή την μυστηριακή τελετή.

Ο Αβοριγίνας Reg Saunders, που πολέμησε στη Μάχη της Κρήτης και διασώθηκε από τους Κρητικούς, οι οποίοι τον έκρυβαν επί ένα χρόνο από τους Γερμανούς

Ο Αβοριγίνας Reg Saunders, που πολέμησε στη Μάχη της Κρήτης και διασώθηκε από τους Κρητικούς, οι οποίοι τον έκρυβαν επί ένα χρόνο από τους Γερμανούς

Η Gleda Humes είχε έλθει και πάλι στην Κρήτη, το 2010, για να βρει την «42η Οδό», όπως ονόμασαν οι Anzacs το μήκος 2 χιλιομέτρων μονοπάτι που δόθηκε εκείνη η μάχη, μια από τις τελευταίες της Μάχης της Κρήτης, στα Τσικαλαριά, αλλά και να ευχαριστήσει τους ντόπιους. Τότε, κοντά στο σημείο που γίνεται τώρα η τελετή, η τότε παρέα βρήκε ένα φυσιγγιο, το οποίο αναγνωρίστηκε ότι ήταν από όπλο 303 Lee Enfield, που χρησιμοποιούσαν οι Anzacs. Σιγουρεύτηκαν όλοι ότι εκεί ήταν ο τόπος της μάχης.

Ήταν η 27η Μαΐου 1941. Οι Γερμανοί φαινόταν κυρίαρχοι του νησιού. Εκατοντάδες εξαντλημένοι, από τις φονικές

μάχες, την πείνα και την πεζοπορία, στρατιώτες από τους Anzacs, ανάμεσά τους ο Saunders, βρίσκονταν στην περιοχή. Ήξεραν ότι οι Γερμανοί ήταν πολλοί, εξοπλισμένοι και νικητές, άρα είχαν και την ψυχολογία με το μέρος τους.

Ανάμεσα στους Anzacs είναι το 28ο Νεοζηλανδικό Τάγμα των Μαορί. Η μάχη που ακολουθεί είναι σφοδρή. Ο Rag Saunders σκοτώνει έναν Γερμανό. Πλησιάζει, τον κοιτάζει στο πρόσωπο. Από το στόμα του, σύμφωνα με τα όσα είχε πει ο ίδιος σε μια συνέντευξή του σε αυστραλιανή εφημερίδα, τρέχει ακόμα αίμα. Παρά την ένταση των στιγμών, αφηγείται - λυπάται για τον νεαρό ξανθό αντίπαλο που σκότωσε. Μέσα του προσεύχεται να γύριζε πίσω ο χρόνος και όλα αυτά να μην γίνονταν...

Ο Saunders, ο έγχρωμος αριστερά αξιωματικός, μετά τα χρόνια της Κρήτης, με συμμαχητές του

Ο Saunders, ο έγχρωμος αριστερά αξιωματικός (όρθιος), μετά τα χρόνια της Κρήτης, με συμμαχητές του

Καθώς η μάχη εξελίσσεται και γίνεται όλο και πιο άγρια, ο Saunders έχει διηγηθεί ότι συνέβη μια καταπληκτική ιστορία. Ο Hemi Hemara Aourouiri, ο άνθρωπος από τους Μαορί που βρήκε το θάνατο αργότερα στο Ελ Αλαμείν, σηκώνεται από τη θέση άμυνας όπου βρισκόταν και με το όπλο στο χέρι αρχίζει να χορεύει το Tutu Ngarahu, τον πολεμικό

χορό των Μαορί, ο οποίος θεωρείται ότι προετοιμάζει το σώμα και το πνεύμα για τη μάχη! Αμέσως δεκάδες στρατιώτες γύρω του αρχίζουν να τραγουδούν και να χορεύουν στον ίδιο πολεμικό ρυθμό, κάνοντας αλλόκοτες κινήσεις με το σώμα και τα μάτια. Τραγουδούν και χορεύουν σ' ένα παραδοσιακό ρυθμό, που διακλύσει το θρίαμβο της ζωής επί του θανάτου, αλλά παράλληλα προετοιμάζει για τον ίδιο το θάνατο. Είναι μια πάλη με τη ζωή και το θάνατο, μέσα στις ίδιες τις συνθήκες θανάτου. «Ήταν τα πιο συγκλονιστικά λεπτά της ζωής μου, μια εμπειρία στην τρελή κούρσα για τη σφαγή», θα πει αργότερα ο Saunders.

Η τελετή αυτή, εν μέσω της μάχης, έδωσε θάρρος στους Anzacs, που επιτέθηκαν στους περίπου εμβρόντιτους Γερμανούς, πολλοί από τους οποίους πέταξαν τον οπλισμό τους και έφυγαν τρέχοντας, περιγράφει ο Saunders, ενώ άλλοι έπεσαν νεκροί από τα όπλα των εκοτασμένων Anzacs. Στο τέλος, 200-300 Γερμανοί στρατιώτες μετρήθηκαν νεκροί. Ενώ οι Anzacs μετρούσαν, όπως έλεγαν, 14 Αυστραλούς και 19 Νεοζηλανδούς σκοτωμένους.

Μετά τη μάχη, που έδωσε λίγο χρόνο στην υποχώρηση των συμμάχων προς τα Σφακιά, ο Saunders εγκλωβίστηκε στην Κρήτη, καθώς δεν κατάφερε να διαφύγει με τους υπόλοιπους. Έμεινε για ένα ακόμα χρόνο, μέχρι τον Μάιο του 1942. Κρυβόταν από τους Κρητικούς και έκανε αντίσταση μαζί τους. Στη συνέχεια διέφυγε προς την Παλαιστίνη και αργότερα έγινε ο πρώτος Αβοριγίνας αξιωματικός.

Η κόρη του Gleda Humes περιγράφει ότι η συνέχεια στην πατρίδα του δεν ήταν αναλόγως τιμητική, καθώς η κοινωνία και το κράτος τον απαξίωσαν. Πέθανε το 1990.

Η Gleda Humes ξεκίνησε μια εκστρατεία προκειμένου να σπηθεί ένα μνημείο που να θυμίζει τη μάχη αυτή, στην περιοχή του Αλικιανού. Με πλάκα που να αναφέρει τα γεγονότα και μια φράση των Μαορί: «Ka mate, Ka mate, Ka ora, Ka ora», δηλαδή «Μπορεί να ζήσω, μπορεί να ζήσω, μπορεί να πεθάνω, μπορεί να πεθάνω». Η πλάκα παρουσιάστηκε και στο δήμαρχο Χανίων, που συμφώνησε να γίνει το μνημείο και να αποκαλυφτεί τον Μάιο του 2016, στην 75η επέτειο της Μάχης της Κρήτης. (Πηγή: Π)

Ο 'θησαυρός' της ελληνικής παροικίας

Ένα βιβλίο για όλη την οικογένεια

ΟΛΟ ΤΟ ΧΡΟΝΟ

Για να αποκτήσετε το δικό σας «Παροικιακό Θησαυρό» επικοινωνήστε με την Άννα Αρσένη 0411 240 958 ή το Γιώργο Χιώτη 0413 213 377

